

**SENSE NOTES
NI COMENTARIS**

Una anàlisi de les Bíblies
d'estudi actuals

per G.W. i D.E. Anderson

Edicions Cristianes Bíbliques

Títol original: *Without note or comment.*

Traducció al català: Antoni Mendoza i Ferran Pons.

© 1993, Trinitarian Bible Society.

© 1993, G.W. y D.E. Anderson.

© Versión catalana: Antoni Mendoza i Miralles.

Maquetación/Edición: A.M.M. Apartat 2533. 08080 Barcelona.

En la dècada dels setanta molts creients van començar a experimentar un interès especial per estudiar les Escripures per ells sols. Aquest moviment va portar una gran benedicció a moltes esglésies, però també va evidenciar la manca de material accessible al llec per al seu estudi de l'Esriptura. Fins aleshores, la majoria del material preparat per ajudar a l'estudi profund de la Bíblia era escrit per a pastors i mestres que disposaven d'entrenament acadèmic i teològic; i la majoria dels llibres per a llecs eren populars, pensats per a "respondre a necessitats" en lloc de per ajudar als creients a aprofundir en la Bíblia per a descobrir que Déu, mitjançant els principis de la seva Paraula, ja havia resolt les seves necessitats. Aquest moviment també va evidenciar a les esferes editorials la necessitat d'oferir al llec les eines necessàries per a estudiar la Bíblia. Es van escriure diversos llibres i d'altres es van adaptar per aquells que no disposaven de la preparació acadèmica necessària per fer servir els materials preparats per a pastors i mestres. Tot i així, aquests llibres eren extensos i molt sovint difícils d'utilitzar, o bé demanaven disposar de molt de temps. Així, es va anar convertint en pràctica corrent la idea d'extreure informació d'aquests llibres i col·locar-la entre les dues cobertes de la Bíblia, i molt sovint dins de les mateixes Escripures.

Avui dia és molt difícil de trobar una Bíblia que contingui únicament el text Bíblic. La majoria tenen alguna mena de referències, bé en una columna en el centre de la pàgina o bé en el marge exterior, que dirigeixen al lector a uns altres textos paral·lels. Moltes també donen lectures alternatives sobre certes paraules o expressions; algunes inclouen variacions textuals. En el segle XX, aquestes referències van ser ampliades a la Bíblia amb Cadena de Referències Thompson. En les seves diverses edicions va introduir un sistema de numeració extraordinari que portava al lector als apèndixs finals de la Bíblia; allí no solament trobava els textos paral·lels, sinó també temes i comentaris que F. C. Thompson havia anat acumulant al llarg dels seus anys d'estudi. Thompson també va afegir al final de la Bíblia esquemes dels llibres de la Bíblia, notes arqueològiques, un diccionari i nombroses ajudes per animar al lector a un estudi més profund. En 1917, C. I. Scofield va donar un pas més endavant en publicar la seva

“Bíblia amb referències Scofield”; li faltava el sistema de numeració de textos paral·lels, però incloïa un índex de les notes doctrinals i temàtiques de Scofield, que es troben col·locades al peu de la pàgina corresponent de l’Escriptura.

Des de la publicació de l’*Authorised Version*¹ no s’havia acceptat incloure notes interpretatives en la publicació de la Bíblia. Les referències, les notes textuais sobre els diferents manuscrits grecs o hebreus i les variants i significats alternatius de les paraules eren els elements habituals; tota altra informació era confinada a comentaris i altres ajudes d’estudi. L’expressió usada per la majoria dels editors, i que encara es feta servir per la Societat Bíblica Trinitària, és “La Bíblia sense notes ni comentaris”. Però al segle XX es va decidir que les paraules de l’home podien estar en les mateixes pàgines que les de Déu, en les anomenades “Bíblies d’Estudi”. Això pren la forma de notes a peu de pàgina, referències interpretatives, esquemes, anàlisi de llibres i altres eines. Algunes són liberals, d’altres conservadores; el problema està en la atreviment de certs creients i editors que no veuen cap mal en imprimir Bíblies amb notes humanes en les mateixes pàgines que l’Escriptura.

NOTES A PEU DE PÀGINA

La manera més problemàtica de col·locar les paraules dels homes al costat de la Paraula de Déu és la d’afegir notes al peu de pàgina. Ja no es permet al creient meditar sobre el significat del text de l’Escriptura, ara la seva atenció es desviada al final de la pàgina, on trobarà les notes que han de fer clar el significat del text. Però la majoria d’aquestes notes es troben obertament dirigides cap a un esquema doctrinal determinat. Les notes de Scofield i Ryrie són clarament dispensacionalistes; les de la Bíblia Anotada Dake donen com un fet una variació del dispensacionisme que presenta quasi el doble de períodes que trobem en la de Scofield. La Bíblia Catòlica de Regal i Estudi té, com implica el seu nom, unes notes que ensenyen un enfocament catòlico-romà, com també la Nova Bíblia de Jerusalem; el Nou Testament de la Bíblia d’Estudi de la Vida Plena i la Bíblia de la Vida Plena de l’Esperit ensenyen un enfocament carismàtic-pentecostal de l’Escriptura. Encara que pot ser cert que aquestes notes aclareixin el significat d’un text de l’Escriptura, aquest aclariment

no serà sempre una interpretació correcta, perquè, de fet, les notes són sempre interpretacions dels homes.

Si més no, molt sovint els lectors d'aquestes Bibles descobreixen que ja no diferencien entre allò que és realment Escriptura i allò que hi ha a les notes; o pitjor encara, mai no s'adonen d'això i confonen les dues parts. Una il·lustració en relació a aquesta qüestió ens la dona el relat d'una jove en una llibreria cristiana, on en una conversa ella va defensar una opinió teològica particular afirmant que es trobava en les Escriptures. El venedor va expressar els seus dubtes sobre l'origen bíblic de la referida doctrina. Li va donar una versió senzilla de l'Authorised Version de la Bíblia únicament amb referències en la columna central, i li va demanar que li senyalés el lloc on era ensenyada aquesta doctrina; però el fet és que ella només creia per error que es trobava en el text de l'Escriptura. Aquest no és un cas aïllat; molt poques persones de les que fan servir aquestes Bibles amb notes són capaces de distingir, quan la Bíblia és tancada, allò que ve a la seva memòria de les notes d'allò que és realment Escriptura. Algunes persones arriben a subratllar certs aspectes de les notes de la mateixa manera que ho farien amb l'Escriptura. Aquesta jove havia confós del tot allò que era una interpretació teològica força extravagant amb el veritable text de l'Escriptura.

Tota aquesta acció d'introduir notes i comentaris fa socavar el sacerdoci de tot creient. Aquest problema en concret s'ha evidenciat en l'enfocament que certes formes de culte donen a l'estudi bíblic. Hi ha moltes sectes pseudo-cristianes que únicament permeten l'estudi de la Bíblia a partir d'una Bíblia que tingui l'aprovació de la secta concreta. Aquesta Bíblia és una traducció que secunda els punts de vista de la secta, i inclou notes a peu de pàgina, esquemes i altres materials que ensenyen l'heretgia particular de la secta. Així el lector és instruït en la "veritat", segons l'ensenyament de la secta, a partir de la Bíblia. Com que aquestes coses es troben en la seva còpia de la Bíblia, el lector no les qüestiona; d'aquesta manera queda perfectament tancat en la secta.

Això és semblant a allò que pot succeir amb les Bibles d'estudi si el creient no té cura i no aprèn a estudiar les Escriptures per a determinar allò que Déu diu. En canvi, aprèn intel·ligentment allò que els editors d'aquella edició en particular volen fer-li creure. Així,

el creient particular ja no té l'ofici de creient-sacerdot ensenyat en les Escriptures. Si un creient-sacerdot no es pot apropar a la Paraula de Déu sense notes ni comentaris, sense haver de llegir les notes d'homes entesos i no entesos, sense ser portat a la força a esquemes interpretatius i psicològics, aleshores aquest creient no té el dret i el privilegi d'interpretar l'Escriptura per ell mateix. Quan es roba al creient particular el dret i el privilegi d'interpretar l'Escriptura per ell mateix, les Bíblies d'estudi introdueixen el mateix marc de treball que les sectes. Li resulta molt difícil al creient anar en contra d'allò que es troba escrit en blanc i negre, que de vegades no solament es troba en les pàgines de la seva Bíblia sinó que es troba entre els versicles i en ocasions fins i tot en l'interior d'un versicle de la seva Bíblia.

REFERÈNCIES

Massa sovint, en aquestes Bíblies, les referències pròpiament dites de la columna central o dels marges que senyalen altres textos de l'Escriptura reflecteixen i secunden els prejudicis doctrinals i teològics introduïts en les notes al peu de pàgina. Això, evidentment, també es pot donar a les edicions que no són d'estudi, però les edicions d'estudi intenten molt sovint presentar una convicció doctrinal més concreta que les que no ho són. Les edicions que no són d'estudi normalment fan referència solament a expressions semblants o idees paral·leles, informació que de vegades sorgeix d'una anàlisi per ordinador. Però moltes Bíblies d'estudi uneixen amb les referències textos que solament tenen en comú la imaginació de l'editor. D'aquesta manera el lector incaut, creient que l'Escriptura interpreta l'Escriptura, pot ser fàcilment desviat.

ESQUEMES

Els esquemes poden tenir el mateix propòsit i efecte que allò que hem considerat anteriorment. Hi ha algunes Bíblies d'estudi que posen els esquemes als apèndixs. Però la majoria es troben al principi dels llibres de la Bíblia, o, el que és pitjor, s'introdueixen entre els capítols i fins i tot entre els versicles. Alguns esquemes no són pas interpretatius; però molts ho són. Aquests últims serveixen per deixar en el lector la impressió que les Escriptures han de ser

dividides tal com l'editor ho desitja. Es pot tractar d'una manera correcta o no de dividir el text. D'una manera o altra té el seu efecte sobre la manera en que el lector interpreta la Paraula; fàcilment es poden llegir a la Bíblia ensenyaments sobre l'evolució segons com es divideixin els dos primers capítols del Gènesi. El llibre d'Isaïes ha estat presa de les creences liberals de que el llibre va tenir diferents autors, una creença que s'ensenya al lector incaut de la Bíblia per mitjà dels esquemes que divideixen el llibre entre els seus pretesos "autors". Massa sovint el lector creu, poc intel·ligentment, tot allò que es troba escrit en la pàgina de la seva Bíblia, incloent notes al peu de pàgina i comentaris.

LES INTRODUCCIONS DELS LLIBRES

Una característica comuna a moltes Bíblies d'estudi són les introduccions a cada un dels llibres de la Bíblia. Aquestes introduccions generalment inclouen informació sobre la data en què va ser escrit, l'autor, els receptors i el tema principal. El tema, evidentment, és tendent a la interpretació i per això es troba dintre de la mateixa categoria problemàtica dels esquemes; el tema de vegades, forma part de l'esquema o afecta la disposició de l'esquema del llibre corresponent, com quan es dóna el goig com a tema principal de la carta als Filipencs. Molts creients creuen que aquesta informació general és sempre objectiva, que aquesta informació no pot allunyar al lector de la veritat Bíblica. Però, si l'editor és neo-ortodox o liberal, tindrà més tendència a creure que Moisès no va poder escriure els cinc primers llibres de la Bíblia, el Pentateuc; donat que un dels postulats d'aquestes persones és que els homes de l'època de Moisès no sabien escriure, Moisès no va poder escriure el Pentateuc. D'aquesta manera, les introduccions dels llibres del Pentateuc en les edicions més liberals de Bíblies d'estudi presenten els "autors" del Pentateuc amb les dates d'escriptura en un temps molt posterior a la vida Moisès.²

DATES DELS ESDEVENIMENTS DE L'ESCRITURA

Una altra manera més subtil d'interpretar és donant data als esdeveniments de l'Escriptura. Moltes Bíblies d'estudi col·loquen dates no solament als successos dels quals es coneixen les dates, sinó

també a d'altres impossibles de datar. Un d'aquests és la creació de l'univers; el bisbe Ussher creia que va tenir lloc al 4004 abans de Crist, una creença inclosa per diverses Bibles d'estudi, datant-se altres esdeveniments de l'Escriptura a partir d'aquesta data. Altres edicions prenen una perspectiva més liberal donant a la creació unes dates que permetin incloure els milions d'anys necessaris per al desenvolupament de l'evolució teista. Algunes daten les profecies en uns anys que les fan relats històrics; per exemple, donant a Isaïes 44 i 45 una data posterior al relat d'Esdras els editors destrueixen pel què fa als seus lectors l'impacte del miracle de la revelació que trobem a Isaïes.

ALTRES EINES

Hi ha algunes Bibles d'estudi que tenen eines creatives, com a codis de colors en certs temes concrets, una actitud que tendeix a convertir l'Escriptura en una cosa trivial i general; cap versicle pot tenir un únic tema. Algunes Bibles d'estudi marquen els textos profètics, o els textos que l'editor creu que són profètics, sota les categories d'acomplerts o no acomplerts fent servir estrelles, fletxes i diversos senyals estranys. Es fan servir altres marques per senyalar temes no tractats directament a l'Escriptura, com les categories psicològiques que es troben tan de moda avui dia.

Un dels elements únics de certes edicions de la Bíblia és que els mapes i diagrames ja no es troben al final de la Bíblia, sinó que ara formen part del text. En el llibre de Josuè, el lector pot trobar mapes integrats en el text que mostren les conquestes d'Israel;³ en les genealogies, podria estudiar, en forma de resum i de categories, els diagrames en lloc de llegir el text pròpiament dit.

A més, algunes d'aquestes edicions contenen còpies de pintures de diverses interpretacions artístiques de l'aspecte de Jesús. Això és, com va expressar-ho un creient, per "ajudar als creients a concentrar la seva ment en el Senyor al llarg de la lectura de la Bíblia i la pregària". Això, evidentment, ignora l'ensenyament del segon manament que prohibeix l'ús de dibuixos de Déu, incloent la Segona Persona de la Trinitat, en adoració. Hi ha algunes persones que no veuen això com una violació d'aquest manament, però és un comentari negatiu sobre la

salut espiritual del cristià d'avui dia pensar que els creients necessiten representacions físiques de Jesús com a part del seu estudi bíblic.

Els devocionals teològics i els articles d'autors famosos es fan servir en algunes edicions com a suplement del text de l'Escriptura. Molt sovint es troben coordinats amb les notes i els esquemes del text. De vegades alguns predicadors "famosos" introdueixen les seves pròpies idees, ajudes interpretatives, o principis de ministeri com a suplement del text de l'Escriptura, de manera que ningú pugui perdre's la importància de les seves pròpies idees. Això també recau sobre els prejudicis teològics de cada edició.

TRADUCCIONS

Com seria d'esperar, algunes Bibles d'estudi han estat publicades en diverses traduccions. Algunes edicions d'estudi es poden trobar en la New King James Version, l'Authorised o King James Version, la New International Version, la New American Standard Version, la Revised Standard Version, la New Revised Standard Version, la Contemporary English Version i altres, de manera que el lector pot obtenir la Bíblia d'estudi que prefereixi en qualsevol traducció que desitgi. Si canvia de traducció, sempre es podrà beneficiar de les notes i altres eines a les que està acostumat, encara que canviï de traducció de la Bíblia. Aquestes Bibles d'estudi gairebé responen a la mentalitat de la Torre de Babel, que els lectors han de tenir versions modernes i encara més modernes per a comprendre les Escriptures, o que les Bibles d'estudi addicionals el faran d'alguna manera més madur espiritualment i teològicament.

LA SEPARACIÓ DELS CRISTIANS

L'estratègia de màrqueting dels editors de Bibles és arribar a grups especials d'interès. Les tècniques de màrqueting també són ideades per oferir la propietat denominacional de la Bíblia. Ara tenim Bibles Luteranes, Catòlico-Romanes, Baptistes, Metodistes, Presbiterianes, Pentecostals; moltes denominacions tenen la seva pròpia i concreta Bíblia d'estudi que promou les seves pròpies doctrines per a la seva pròpia gent. A més, hi ha el problema que dintre de contextos individuals

d'església, la congregació pot fer servir bíblies per a nens, adolescents, adults, ancians, famílies, antics cristians, nous cristians, malalts mentals, conservadors, liberals, carismàtics, dispensacionalistes, totes elles tendeixen a promoure idees, teories, erudició i opinions diferents. La majoria d'esglésies ja troben el ministeri força difícil quan els seus membres fan servir gran varietat de traduccions, però ara amb aquestes veus diferents que les invoquen, augmenten les dificultats per als pastors, líders d'esglésies i mestres per realitzar el ministeri de manera efectiva. La confusió de veus s'extén fins i tot a les famílies, on els seus membres fan servir diferents Bíblies.

L'abundància de Bíblies d'estudi també fa trivial la Paraula de Déu sota una sèrie d'opinions. D'aquesta manera el lector té diferents temes o problemes d'actualitat, com aprendre a estimar-se a un mateix, SIDA, guerra de bandes, guerra i pau, homosexualitat, el paper de la dona i molts altres punts de vista escrits en la Paraula de Déu per mitjà de notes a peu de pàgina. Moltes d'aquestes qüestions no són tractades directament a l'Esriptura; sembla que es creu que els cristians no poden comprendre els ensenyaments de Déu sobre aquests temes i aplicar d'aquesta manera els principis de l'Esriptura per sí mateixos. I el pitjor de tot és que molts dels temes que es consideren en les notes i comentaris d'aquestes Bíblies no concorden amb els veritables ensenyaments de l'Esriptura, i molt sovint expressen una opinió del tot contrària a la Paraula de Déu. Aquestes notes i aquests esquemes són merament opinions sobre les Esriptures, però comporten l'exegesi (és a dir, llegir l'opinió de l'home en el text), més que l'estudi objectiu de la Paraula de Déu. Això no solament és cert en teologia sinó també en la interpretació en ella mateixa, o en la incorrecta interpretació.

Per demostrar com de ràpidament s'extén aquest problema, considerarem el gran nombre i varietat d'aquestes Bíblies d'estudi. L'Adventure Bible (Bíblia de l'Aventura), la Annotated Study Bible (Bíblia d'Estudi Anotada), la Believer's Study Bible (Bíblia d'Estudi del Creient), la Bible for Today's Young Reader (Bíblia per al Lector Jove d'Avui), la Catholic Gift and Study Bible (Bíblia Catòlica de Regal i Estudi), la Catholic Study Bible (Bíblia Catòlica d'Estudi), la Christian Character Bible (Bíblia del Caràcter Cristià), la Christian Life Bible (Bíblia de la Vida Cristiana), Dake's Annotated Reference Bible (Bíblia Anotada amb Referències de Dake), la Disciple's

Study Bible (Bíblia d'Estudi del Deixeble), la Explorer's Bible: Study Bible for Kids (Bíblia de l'Explorador: Bíblia d'Estudi per a Nois), la Full Life Study Bible New Testament (Nou Testament de la Bíblia d'Estudi de la Vida Plena -Pentecostal i Carismàtica-), la Geneva Study Bible (Bíblia d'Estudi de Ginebra), la Harper Study Bible (Bíblia d'Estudi Harper), King and the Beast: A Student New Testament (El Rei i la Bèstia: Un Nou Testament per a Estudiants), la Life Application Bible (Bíblia d'Aplicació a la Vida), Life Source New Testament (Nou Testament Font de Vida), la New Contemporary English Version (Nova Versió Anglesa Contemporània), la Master Study Bible (La Bíblia d'Estudi Master), la New Jerusalem Bible (Nova Bíblia de Jerusalem), la Open Bible (Bíblia Oberta), la New Oxford Annotated Bible (Nova Bíblia Anotada d'Oxford), la Scofield Reference Bible 1971 (Bíblia amb Referències de Scofield, 1971), la New Scofield Study Bible (Nova Bíblia d'Estudi Scofield), la NIV Study Bible (Bíblia d'Estudi NIV), la NIV Student Bible (Bíblia per a l'Estudiant NIV), la Psalty's Kids Bible (Bíblia del Noi Psalty), la Rainbow Study Bible (Bíblia d'Estudi Arc Iris), la Royal Reference Bible (Bíblia Reial amb Referències), la Ryrie Study Bible (Bíblia d'Estudi Ryrie), la Self-Study Bible (Bíblia d'autoaprenentatge), la Serendipity Bible for Study Groups (Bíblia del Descobriment per a Grups d'Estudi), The Spirit Filled Life Bible (Bíblia de la Vida Plena de l'Esperit -Pentecostal i Carismàtica-), la Thompson Chain Reference Bible (Bíblia amb Cadena de Referències Thompson), la Topical Chain Study Bible (Bíblia d'Estudi amb Cadena Tòpica), la Wesley Study Bible (Bíblia d'Estudi de Wesley), The Word (La Paraula -Pentecostal i Carismàtica-), la Salem Kirban Reference Bible (Bíblia amb Referències Salem Kirban).

A més hi ha Bibles d'estudi amb notes de Robert Schuller i W. A. Criswell. Hi ha Nous Testaments amb notes psicològiques i de consell i Nous Testaments amb les passes per a ser alliberat de l'alcoholisme, de les drogues i de l'addicció; hi ha Bibles que ensenyen fins i tot l'autoapreci i l'amor propi. Hi ha Bibles en edicions especials per a nens petits, per a adolescents, per a adults, per a ancians; algunes són adreçades a catòlico-romans, d'altres a pentecostals i carismàtics, dispensacionalistes, luterans, evangèlics, arminians, calvinistes, liberals. Sembla que cada perspectiva teològica ha de tenir la seva pròpia Bíblia d'estudi.

IMPLICACIONS ECONÒMIQUES⁴

Aquestes Bíblies es presenten al públic cristià amb la finalitat de cobrir una necessitat observada, i segons sembla per a finançar els editors. Les Bíblies d'estudi oscil·len entre les 2.000 i les 20.000 pessetes; moltes es troben entre les 10.000 i les 15.000 pessetes. No hi ha cap objecció en contra de la publicació de les Escriptures per part d'editors al detall. Però, com que moltes d'aquestes Bíblies tenen un preu entre 4.000 i 8.000 pessetes en les seves edicions més econòmiques, un pot començar a entendre la raó de l'abundància de Bíblies d'estudi; aquestes Bíblies poden augmentar gradualment els ingressos i poden facilitar la venda d'algunes traduccions que ja no es venien gaire, o que mai no s'han venut gaire. La publicació de Bíblies és un gran negoci; ajuda a finançar tots els altres aspectes de la indústria editorial cristiana. I encara que això no sembla ser un problema a nivell del venedor, resulta que es troba descontrolat.

Un aspecte d'això que cal citar en un període de recessió com el que es dona avui dia en el món, és que les llibreries cristianes petites no poden competir amb el món de la publicació bíblica. No tenen suficients recursos per emmagatzemar ni un petit percentatge de les Bíblies disponibles en totes les seves edicions, traduccions, estils, colors i preus. Aquestes llibreries es troben sempre encarregant i re-encarregant Bíblies per poder donar resposta als capricis del públic estudiós de la Bíblia. Això ho fan les llibreries en detriment dels llibres emmagatzemats que serien veritablement útils per el comprador, i per la resta del món cristià. Així els creients que desfruiten amb una bona literatura cristiana poden patir l'excés de Bíblies d'estudi existent avui dia; això pot comportar el traspàs de bones llibreries cristianes.

CONCLUSIÓ

Queda clar que la Societat Bíblica Trinitària no desitja obstaculitzar l'estudi de la Paraula de Déu. Si els estudiants de la Bíblia volen fer servir comentaris, diccionaris, llibres d'estudis sobre paraules i altres eines, la Societat ho aprova i ho desitja. Cada creient té el deure d'estudiar la Paraula de Déu. Les nostres objeccions tampoc no s'adrecen a un grup eclesiàstic o teològic en particular. L'objecció

ve quan aquesta informació es col·loca a la Bíblia, on pot ser presa com veritat absoluta. El poble de Déu hauria de deixar d'escoltar les opinions d'altres. Una de les raons per les que la “New International Version” és tan popular avui dia en anglès és perquè l'opinió dels seus editors, presentada amb excel·lents tècniques de màrqueting, ha fet una gran pressió sobre els pastors i els llocs per l'ús d'aquesta traducció; si no la fan servir, és que tenen algun problema espiritual o teològic. Avui dia el creients necessiten tornar a la puresa de l'estudi de la Bíblia que es pot aconseguir fent servir una Bíblia de referències corrent, una concordança i altres ajudes d'estudi. Però per això necessiten tenir accés a un text simple, sense ajudes ni interpretacions que poden ser la base per valorar com de teològiques sonen unes altres eines d'estudi, i que oferirà al cristià la veritat objectiva de la Paraula de Déu sense notes ni comentaris. La Paraula de Déu sense notes ni comentaris.

Molts cristians han vist al llarg dels anys a persones que creien coses extravagants i estranyes, senzillament perquè aquestes persones llegien les notes a peu de pàgina de les seves Bíblies. Degut a la utilització de Bíblies d'estudi, no van tenir l'oportunitat d'interpretar l'Esriptura per ells mateixos. Doni Déu gràcia avui dia per tal que el seu poble sigui capaç de mantenir-se en peu contra aquest torrent actual de veus que divideixen el Cos de Crist i que en molts casos estan contagiant el Cos de Crist amb teologia i pràctiques impies.

NOTES

¹ King James Version, és una versió pròxima en general a la versió castellana Reina-Valera de 1909.

² Exemples d'això els podem trobar en la versió francesa “Traduction Oecuménique de la Bible”, de 1988; i en la versió catalana “Bíblica Catalana Interconfessional”, de 1993.

³ Veure la versió castellana “Dios habla hoy”, de 1979 (p. 193).

⁴ Els preus que figuren són de les edicions en anglès.

Petició de còpies

Si voleu còpies gratuïtes dels títols publicats de la sèrie “Quaderns de Fonaments” o rebre el nostre catàleg de publicacions, ens podeu escriure amb les vostres dades a:

Edicions Cristianes Bibliques
Difusora de Literatura Cristiana Fonamentalista

Apartat 10053 08080 Barcelona-Catalunya (Espanya)

<http://www.ecbministeris.org>

o enviar-nos un correu electrònic a:

edicions@ecbministeris.org

ecb.edicions@wanadoo.es

Nom i cognoms:

Carrer/Plaça: nm.: pis:

Població: C.P.: País:

